

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 7

בס"ד, ט' במרחשוון תשס"ד.

בעניין חיישינן לזילותא דבי דינא: בבא בתרא לא: - לב.

א. הסוגיה

1. ב"ב לא: "הדר אייתי סהדי... למחר שומעין דבריו". נוסח הסוגייה מכ"י המבורג כבר חולק. תוכלו להיעזר בו בכדי לעמוד על מבנה הסוגייה.
2. שימו לב לתהליכי ההמשגה בסוגייה. הדיון בהסבר המשנה בכתובות אופייני לרב גוניות האפשרית בתהליך ההמשגה.
3. מומלץ לעיין בסוגייה המקבילה בכתובות - במשנה השניה בכג:, ובגמרא כו., "רשב"ג היינו רבי אליעזר... שומעין דבריו". מה ההבדל בין הסוגיות מבחינת מסגרת הדיון? היכן מסגרת הסוגייה המקורית בב"ב או בכתובות?
4. ירושלמי בבא בתרא פ"ג ה"ג, עמ' 1244 שו" 46, "ראובן היה אוכל... המוציא מחבירו עליו הראיה".

ב. זילותא דבי דינא

1. מה הבעיה בזילותא דבי דינא?
 - רשב"ם לא: ד"ה לזילותא דבי דינא.
 - רש"י כתובות כו: ד"ה דחיישינן לזילותא.
2. האם בכל שינוי פסק דין נחשוש לזילותא דבי דינא או האם יש מכנה משותף לכל המקרים בסוגייתנו, אשר רק ביחס אליו נשנה חשש זה?
 - ריטב"א ד"ה ולזילותא.
 - לאור זאת – האם המחלוקת היא בהלכות זילותא או בהגדרת מצב תו"ת?
3. מה המקרה בסוגייתנו, האם יש מוחזק ברור? עיינו ברשב"ם ד"ה אנן מסקינן, תד"ה אנן אחתינן, רמב"ן ד"ה אנן אחתינן ליה.
4. דיון הירושלמי בנושא - האם הוא על רקע זילותא דבי דינא או על רקע אחר?
5. האם ניתן להבין את זילותא דבי דינא בכיוון דומה?

ג. תו"ת בעדות אשה

האם ההוכחה של רבא היא מחכמים או מרבי מנחם ברבי יוסי? עיינו ברמב"ן ד"ה ואם נשאת לא תצא.

ד. מחלוקת התנאים בעניין העלאה לכהונה

1. אוקימתת הגמרא - מדוע היה צורך באוקימתא כה מורכבת? רמב"ן ד"ה הכא במאי עסקינן.
2. מה הקריאה במשנה לפי האוקימתא?
3. למה לאחר שהורידו על פי הקול ובא עד אחד, אין חשש לזילותא דבי דינא? עיינו ברשב"ם ד"ה דחיישינן לזילותא, תד"ה ונפק. כיצד תירץ רש"י בכתובות שאלה זו?
4. האם לרב אשי ניתן להוכיח ממח' תנאים זו שיש אשלי רברבי שלא חוששים לזילותא דבי דינא? [יד רמה סוף סימן מד, "ועד כאן לא פליגי" עד סוף הסימן].

ה. תרי ותרי

לב. תד"ה אנן מסקינן ליה. הנושא מסועף וארוך ודרך התוס' נעייין בקצה של הקרחון.